

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat ry

LAUSUNTO
4.12.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
oppivelvollisuus@minedu.fi

Asia: VN/1985/2020-OKM-296 Lausuntopyyntö ehdotuksesta eräiden valtioneuvoston asetusten muuttamisesta liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen <https://minedu.fi/hanke?tunnus=OKM032:00/2019>

SAJO RY:N LAUSUNTO AMMATILLISESTA KOULUTUKSESTA ANNETUN VALTONEUVOSTON ASETUKSEN (673/2017) MUUTTAMISESTA

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry kiittää mahdollisuudesta lausua opetus- ja kulttuuriministeriön luonnoksia valtioneuvoston asetusten muuttamisesta liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja uuteen tutkintoon valmentavaan koulutukseen.

SAJO ry:n näkemys on, että 10 a -pykälää ei tule säätää

Asetukseen esitetty uusi 10 a § opetuksen ja ohjauksen riittävän määrän arvioinnista ei ole perusteltu oppivelvollisuusudistuksen edellyttämä muutos. SAJO ry:n vahva näkemys on, ettei 10 a -pykälää tule säätää.

Ammatillisen koulutuksen säädöksiin tulee tehdä vain oppivelvollisuuden laajentamiseen ja uuden tutkintoon valmentavan koulutuksen edellyttämät tekniset muutokset kuten lukiokoulutukseenkin. Ammatillisen koulutuksen asetukseen esitetyt muutokset pykäliin 5, 9, 12, 13, 14 ja 23 ovat oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvän lakiudistuksen toteutuessa perusteltuja ja kannatettavia.

Oppivelvollisuuslaki tulee toteutuessaan edellyttämään, että ”oppivelvollinen opiskelija suorittaa opintojaan kokopäiväisesti”. Tämä tulee uutena asiana huomioitavaksi oppivelvollisuuttaan suorittavan opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmassa. Esitetty 10 a § ei tue tätä uudistusta. SAJO ry:n näkemys on, että lähiopetuksena toteutettavien keskimääräisten opetustuntien arvioinnin sijasta tulisi keskittyä oppivelvollisten kokopäiväisten opintojen varmistamiseen.

Perusteluja näkemykselle:

Esitetty uusi 10 a § opetuksen ja ohjauksen riittävän määrän arvioinnista **ei ole oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvä välttämätön muutos**. Esitys on sekava ja ristiriitainen.

Esitettyä muutosta **ei ole valmisteltu tutkittuun tietoon perustuen eikä yhteistyössä** ammatillisen koulutuksen toimijoiden kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriön selvitys reformin toimeenpanosta on parhaillaan koulutuksen johtajilla työn alla.

Vaikutuksia koulutuksen järjestämiseen ja opetuksen toteuttamiseen ei ole arvioitu. Näkemysemme on, että **negatiiviset vaikutukset** (opiskelijan saama opetus, opetuksen sirpaloituminen, opettajien työmäärä, oppimisympäristöjen kehittyminen) tulevat olemaan positiivisia vaikutuksia suuremmat.

Esitetty uusi **säädös on ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuuden vastainen**. Osaamispisteitä ei voi muuttaa, edes keskimäärin, opetustunneiksi. Maailmalla laajasti arvostettua osaamisperusteista ja opiskelijat yksilöllisesti huomioivaa ammatillista koulutusta tulee päinvastoin vahvistaa, ei esityksen mukaisesti heikentää.

Esitetty pykälä on valmisteltu aika- ja oppiaineperusteisen sekä kurssimuotoisen lukion toimintamallien perusteella. Opetusmäärän arvioinnissa huomioitaisiin oppimisympäristönä vain lähiopetus, vaikka **amatillisen koulutuksen lähtökohtana ja vahvuutena on monipuoliset oppimisympäristöt ja yksilölliset opiskelupolut**. Nykysäädösten mukaan ammatillisen koulutuksen opiskelijalla on oikeus saada eri oppimisympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon tai tavoitteiden saavuttamisen sekä tukee opiskelijoiden kehitystä. Tätä **oikeutta ei saa heikentää perusteluteksteissä kirjatulla oletuksella, että lähiopetus olisi muita menetelmiä parempi**.

Esitetyllä ~~uudella~~ ~~uudella~~ pykälällä on kannatettava tavoite, varmistaa opiskelijoille riittävä opetus ja ohjaus. **Riittävä opetus ja ohjaus on jo jo nykysäädösten perusteella varmistettu taa yksilöllisesti kaikille ammatillisen koulutuksen opiskelijoille**, ei vain oppivelvollisille. Näkemyksemme on, että oppivelvollisten hyvin erilaisia lähtökohtia ja tavoitteita ~~auttaa tukee parhaiten, ennen~~ jos ~~keskimääräisen opetuksen sijasta jatketaan yksilölliset opiskelupolut mahdollistavien vaihtoehtoisten opetuksen toteuttamissuunnitelmien laadintaa~~ yksilölliset opiskelupolut mahdollistavien ~~vaihtoehtoisten toteutusten ja monipuolisten oppimisympäristöjen kehittämistä jatketaan~~ nykyilainsäädännön perusteella, ~~huomioiden oppivelvollisten opiskelijoiden moninaiset tarpeet~~.

Ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuuteen, uuteen rahoitusjärjestelmään ja koulutuksen järjestäjiin tulisi nyt luottaa. Uusi vaikuttavuuteen painottava rahoitus edellyttää ~~panostamista~~ ~~panostamaan~~ koulutuksen laatuun, ~~ja~~ henkilökohtaistamiseen sekä varmistamaan valmistuvien jatkosijoittuminen työelämään tai jatko-opintoihin. Uudistus on kuitenkin vielä kesken.

Jaamme oppivelvollisuus uudistukselle asetetut tavoitteet ja Me me ammatillisen koulutuksen johtajat toivomme tähän tärkeään työhön yöllemme tukea ja luottamusta — jaamme yhteiset tavoitteet.

Espoossa 4.12.2010–2020

Maija Aaltola
puheenjohtaja, SAJO ry
050 384 9354
maiya.aaltola@omnia.fi

Commented [KP1]: Tässä lauseessa on jokin vialla.
Pitäisikö olla "varmistettava" tai "varmistettu"?